

AMINTIRI DIN „CELULA MORTII”

Până la sfârșitul anului 1989, Codul Penal prevedea infracțiuni sancționate cu pedeapsa capitală. Prin hotărâri judecătorești definitive, instanța dispunea condamnarea la moarte a persoanelor care săvârșeau infracțiuni împotriva securității statului, de subminare a economiei prin furt cu consecințe extreme sau omoruri deosebit de grave.

În 1989 existau în închisori foști condamnați la moarte, exista încă o celulă a morții.

Sentița capitală, la mila comandantului suprem

Din 1965 până la sfârșitul conducerii lui Ceaușescu, au fost executate peste 100 de persoane. Un număr mic ar fi o estimare macabră și corectă totodată în comparație cu cel al condamnaților la moarte, a căror sentița fusese comutată la 25 de ani închisoare pe viață.

Schimbarea sentiței și chiar grațierea veneau, de cele mai multe ori, o dată cu sărbătorile naționale, ocazie de care Ceaușescu profita să își arate „bunavoința” în ceea ce privește până și soarta celor scoși în afara societății ce tindea la perfecțiune. Criminalii aveau, totuși, de cele mai multe ori, să își găsească sfârșitul în fața plutonului de execuție. În anii '80 au existat, însă, cazuri în care oamenii au fost trimiși în „celula morții” pentru că n-au mai suportat restricțiile impuse de regimul comunist și, prin acțiunile lor de protest, au fost acuzați de trădare. Ultimul condamnat la moarte, a cărui sentiță a fost comutată ulterior, a fost, în 1989, diplomatul Mircea Răceanu, acuzat de trădare și spionaj în favoarea Statelor Unite.

Puține sunt, însă, mărturiile celor care și-au așteptat terfiți momentul împlinirii sentiței, fără a ști care le va fi soarta, dacă vor scăpa sau nu de glonțul sfârșitului. Cum se desfășura procesul care îi trimitea la moarte?

În 1989, România deținea o flotă puternică, iar navele noastre ancorau în majoritatea porturilor lumii. Marinarul Florentin Scaletchi și-a însușit una dintre ele, încercând să „evadeze” în Turcia. FOTO: AGERPRES

Cum se pronunța sentița capitală? Cum și unde se aștepta răspunsul cererii de grațiere?

Deținem în acest sens mărturia lui Florentin Scaletchi, publicată în cartea „Nu-mi omorâți copilul!”, apărută la Editura Semne, în anul 1995. Scaletchi fusese condamnat la moarte în anul 1985, pentru trădare. A primit două (!) condamnări la moarte, maximum de pedeapsă pentru trecere de frontieră și 15 ani pentru abuz în serviciu.

Aventură la maximum

Scaletchi se născuse la Constanța (1954), într-o familie a cărei tradiție de marinari din tată în fiu și-a pus amprenta asupra destinului său. Absolvent al Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân”, secția civilă, la numai opt luni după terminarea studiilor avea să devină, în urma susținerii examenului de grad, ofițer maritim II.

După încă un examen, Scaletchi a primit gradul de ofițer maritim

secund, fapt ce i-a permis ulterior să avanseze profesional. La aproape 27 de ani, Scaletchi devenea cel mai tânăr comandant de navă din România și, poate, chiar din lume la acea vreme.

Împreună cu Lucian Iancu, actor și director al Teatrului de Stat din Constanța (totodată candidat pentru Marea Adunare Națională) și Alexandru Mateescu (timonier care nu mai avea dreptul să își exercite funcția din cauza unei areștări anterioare pentru bisniță), comandantul a hotărât ziua plecării. „N-am ales întâmplător ziua de 17 martie 1985, atunci în România era un eveniment de mare însemnătate pentru bravii noștri conducători. Erau alegerile de deputați. Iancu Lucian era conducător de unitate socialistă și, în același timp, șef al secției de votare pe navă, urma cu voturi fiind, prin urmare, la mine. Știam impactul unor asemenea lucruri, mai târziu fiind, între altele, și pentru asta judecat.”

În seara zilei de 15 martie 1985, Scaletchi a preluat comanda navei Urican, care ar fi urmat să efectueze o cursă internă la Galați, și a pus compasul în direcția Turcia. „Răpise” o navă mineralier de 12.500 de tone și întreg echipajul la bord. La 14 ore distanță de România și doar una de țarmul turcesc, echipajul, care a realizat intențiile conducătorului de navă, s-a revoltat, somându-l și comandantul să întoarcă ambarcațiunea spre țară.

În așteptarea execuției

A urmat procesul care avea să îl trimită, într-un final, pe Florentin Scaletchi în „celula morții” din Penitenciarul Rahova.

Florentin Scaletchi și-a petrecut timpul până la recursul întâi în penitenciarul Poarta Albă din Constanța și apoi, transferat fiind, în arestul Secției a V-a Specială a Securității din Penitenciarul Rahova din București.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Începea la Phenian Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților, unde a trimis un mesaj și Nicolae Ceaușescu. Nicu Vlad a câștigat proba de 100 kg, la Campionatul de haltere de la Cardiff. Au fost puse în circuit noi curse aeriene spre Constanța, pentru sezonul estival.

Ceaușescu, cu gândul spre Phenian

Nicolae Ceaușescu a adresat un mesaj participanților la ediția a XIII-a a Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților, care se desfășura la Phenian (Coreea de Nord). În corpul acestuia, șeful statului îi asigura pe tinerii lumii că „România militează cu consecvență pentru ca toate

statele și guvernele lumii să acorde cea mai mare atenție rezolvării problemelor de viață și de muncă ale tineretului, să se preocupe de crearea tuturor condițiilor pentru ca tineretul să trăiască și să se dezvolte în deplină libertate, beneficiind neîngrădit de cuceririle civilizației moderne, de tot ce este necesar pentru afirmarea lui deplină în muncă, în știință, cultură, în toate domeniile vieții sociale. Nu poate exista îndatorire mai nobilă decât cea de a asigura generațiilor tinere – care reprezintă viitorul omenirii – condiții pentru o viață demnă, liberă și fericită, într-un climat traic de pace și colaborare internațională.”

(Continuare în pag. a II-a)

Shakespearean și stalinist deopotrivă...

Singurele țări care mai acceptau să-l invite oficial pe generalul Jaruzelski după ce, în decembrie 1981, proclamase în Polonia legea marțială erau cele „frățeste”, este chiar termenul folosit de el în volumul de memorii „Lanțurile și refugiuul” („Les chaînes et le refuge”, Paris, 1992). Dar și pentru conducătorii acestora, susține el autoadmirațiv, rămânea un personaj echivoc. „În cursul acestor vizite am înțeles – scrie generalul legii marțiale – că pentru interlocuții mei eram nu numai cel care salvase socialismul

în Polonia, dar și reprezentantul, chiar conducătorul tuturor erezilor poloneze care, de ani în șir, îi crispau pe aliații noștri.” Urmează scurte portrete ale omologilor lui din țările lagărului – 6 rânduri cehoslovacul Husak, 8 ungarul Kadar, 12 bulgarul Jivkov, 19 est-germanul Honecker și 39 românul Ceaușescu (în traducerea franceză mereu „Ceaucescu”).

Despre liderul comunist de la București, Jaruzelski scrie nu numai cel mai mult, dar și cel mai caustic. E de fapt singurul portret negativ,

integral negativ din serie. Nici chiar sovieticul Brejnev, întâlnit în august 1982, când marele șef de la Kremlin nu mai era decât o legumă, nu-i trezește lui Jaruzelski decât suveniruri admirative, deși măcar impusese o groasă și enormă a ceea ce era, care-și autoconferise de mai multe ori titlul de erou al Uniunii Sovietice și își comandase până și un premiu de stat pentru literatură, i-ar fi putut smulge post-mortem o sarcastică ridicare din sprânceană.

(Continuare în pag. a III-a)

CALENDAR

1 iulie (Sâmbătă)

Soarele a răsărit la 5:35, a apus la 21:04

Luna a răsărit la 3:14, a apus la 19:57

Sărbătoare creștină: Sfântul Ierarh Leontie de la Rădăuți; Sfinții Mucenici doctori fără de arginți, Cosma și Damian

S-a întâmplat la

1 iulie 1989

● Uniunea interparlamentară și-a sărbătorit centenarul. În această organizație erau reprezentate 112 parlamente din întreaga lume. Fondată la 29 iunie 1889, această organizație și-a propus ca principal scop facilitarea contactelor între parlamentarii diverselor țări în slujba operei de instaurare a păcii în lume.

● Ministerul mexican al Bugetului și Planificării a dat publicității un raport pe primul trimestru al anului, menționând, între altele, că față de primul trimestru al anului precedent, economia mexicană crescuse cu circa 1,8%. Raportul aprecia că această creștere era semnificativă, deoarece s-a înregistrat în paralel o reducere a inflației.

● La Washington au avut loc convorbiri între președintele Statelor Unite, George Bush, și președintele Zairului, Mobutu Sese Seko, aflat în vizită oficială. Au fost abordate probleme ce priveau sudul Africii în contextul încheierii acordurilor de la Gbadolite referitor la situația din Angola și eforturile privind reglementarea situației din Namibia.

Romona VINTILĂ

„Avem ligheane pentru prins rușii”

Situația anului '89 era una specială în ceea ce privește accesul la informație, la diverse forme de cultură. Alexandra Bardan și-a luat doctoratul în Științele Informării și Comunicării, la Universitatea Paris 3 – Sorbonne Nouvelle. Una dintre concluziile sale este că, în comparație cu anii '70, este clar că lucrurile se schimbă în 1989. În primul rând, contextul economic și ideologic era altul. Din anii '80 ideologicul are un cuvânt greu de spus asupra vieții culturale, iar anul 1989 e marcat de ceea ce se întâmplă și de ceea ce se întâmpla în țările din restul blocului comunist.”

Pentru că oferta oficială de carte, menționând, între altele, că față de primul trimestru al anului precedent, economia mexicană crescuse cu circa 1,8%. Raportul aprecia că această creștere era semnificativă, deoarece s-a înregistrat în paralel o reducere a inflației.

Romona VINTILĂ

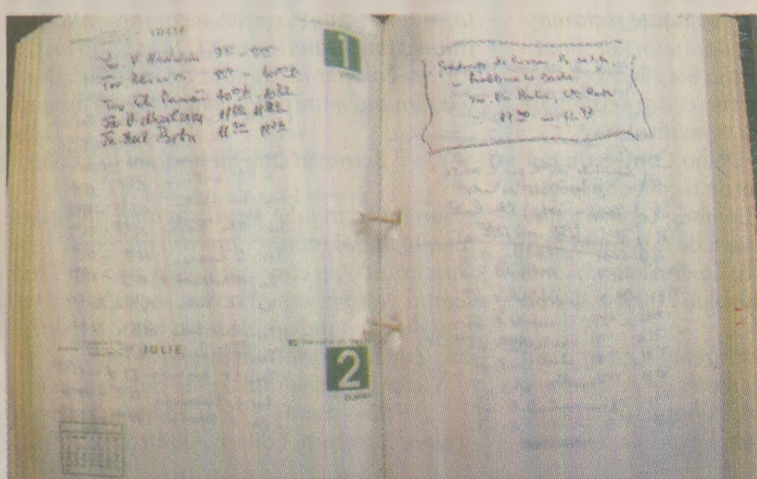
fel de experiențe și mai puțin ce se „consuma”. Așadar, de intrat putea să intre în țară aproape orice fel de material informativ sau cultural, dar nu trebuia să popularizezi prea mult lucrurile la care aveai acces. În grupul de prieteni se mai putea discuta despre aceste experiențe.

Rambo trecea granița cu tirul

„În '89, piața alternativă care funcționa deja de câțiva ani ajunsese deja la o anumită maturitate. Piața de casete video, de exemplu, nu mai era atât de artizanală, ci dobândise deja niște mici caracteristici de industrie”, reiese din studiul Alexandrei Bardan. Se pare că furnizorii erau foarte mulți. Cei care se ocupau cu imprimarea și difuzarea casetelor se înmulțiseră, existau distribuitori regionali, dar și naționali. Rețeaua de distribuție putea fi foarte vastă: se făcea, desigur, apel la șoferii de tir și pe piața de muzică se întâmpla cam același lucru. Nu înseamnă că se găseau casete pe toate drumurile, dar fiecare își avea filiera lui, fiecare știa de unde să-și procure, fiecare știa la cine să apeleze, știa de cine să se ferească, nu era nimic vizibil.

(Continuare în pag. a II-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Prima zi de iulie a căzut într-o sâmbătă, lucrată la Cabinetul 2 ca sâmbătă scurtă.

După ce-a ajuns la birou, Elena Ceaușescu l-a primit pe Nicolăcioiu, șeful Protocolului. Apoi a venit Poliana Cristescu (9:07-10:07). Au urmat Gheorghe Pană, iarăși Nicolăcioiu și în cele din urmă Bobu (11:20-11:28). Cu Bobu și Constantin Radu a ținut și o ședință („la săliță”) pe teme de cadre (11:30-12:42).

Nu e deloc exclus ca după-amiaza să fi continuat lucrul însoțindu-l pe Ceaușescu în vizita la „obiective”. Nu o pasiona construcția edificiilor. Dar dacă la birou își proteja soțul de „supărări”, de ce să-l fi lăsat singur pe șantiere?

Nu-l mai însoțea decât rar în vizitele de lucru, căci cineva trebuia să rămână la sediu. Și nu mergea cu el la vânătoare decât în rare ocazii. Vânătoarea – va scrie mai târziu Silviu Curticeanu, care a lucrat în directă lor subordine mulți ani – fusese singura pasiune reală a lui Nicolae Ceaușescu. De-a lungul vremii, își procurase ori primise cadou dotările de lux ale acestui hobby a cărui practicare a fost, din epoca modernă încoace, un apănaj al elitei masculine. Când vâna, își

punea în evidență cele mai pregnante date ale personalității sale, afirmă fostul șef al Cancelariei CC, detaliind astfel: „În primul rând, exclusivismul, prin eliminarea, aproape totală, a celorlalți vânători; îi plăcea chiar să spună: «Eu trebuie să le fac laăștia singur planul de vânătoare». Căltul personalității și megalomania urmau imediat, fiindcă vânătorul trebuia să se transforme în trofeu «de aur»; cel mai mare urs din lume, cel mai mare cerb etc; îi lipsea și aici măsura. Când se apuca să tragă, nu se oprea până nu făcea zeci și chiar sute de victime”.

Iar ea, tovarășa de viață model, îl aștepta pe Aeroportul Băneasa. Oferau scene de nevrozismul romanticism celor din anturaj, personalului ce deservea aeroportul și serviciului de pază și protecție. Totdeauna îl cobora din elicopter ținând un buchet de flori de câmp, culese nu de aghiotant, ci de el personal. Îi oferea adolescentinului simbol de dragoste la scara elicopterului neîncomodat de prezența celorlalți. „O iubea, oare, chiar așa de mult?” – se întreba Curticeanu la ani după dispariția lor.

Lavinia BETA

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Parisul și Bucureștiul, obiective ale Fondului Internațional al Monumentelor

La 1 iulie 1989, Matthew Rose, redactor la Fund Raising Management, scria despre atitudinea lumii occidentale față de moștenirea culturală sub forma monumentelor. România se găsea într-o ipostază singulară.

Fondul monumentelor încearcă să conserve istoria printr-o serie de proiecte, pe tot cuprinsul globului, protejând monumentele culturale.

De curând, World Monuments Fund (WMF – Fondul Internațional al Monumentelor) a colaborat cu Guvernul francez pentru a restaura domul și rotunda Domului Invalizilor din Paris. „Suntem în fapt parteneri cu Guvernul francez”, spunea Bonnie Burnham, directorul executiv WMF.

„Guvernul francez sponsorizează lucrările pentru corectarea alunecării domului, iar noi restaurăm interiorul cu 2 milioane de dolari.” Construit din ordinul lui Ludovic al XIV-lea în 1676, Domul Invalizilor adăpostește rămășițele lui Napoleon și ale altor lideri militari francezi. De-a lungul anilor, Domul, unul dintre reperatele Parisului, a suferit o erodare treptată. O parte din lucrările interioare de restaurare s-au făcut la operele lui Jouve și Charles de la Fosse, pictori din secolul al XVIII-lea.

WMF este finanțat de câteva fundații din Statele Unite și primește donații din partea marilor corporații. În Franța, WMF desfășoară o campanie de promovare prin poștă, în reviste și media. Proiectul va fi finalizat la sfârșitul lui 1989 sau

inceputul anului 1990.

Burnham spune că proiectul va strânge fonduri atât de la persoane private, cât și din surse guvernamentale. Burnham speră că fondul, înființat în 1965, și care desfășoară proiecte în Italia, Spania, Mexic, Statele Unite și insula Paștelui, „va opri dezastrul”. „Dacă nu conservăm marile monumente le vom pierde pentru totdeauna.”

Un alt proiect WMF este publicarea lui Dinu Giurescu cu volumul „Distrușterea trecutului României”, carte care documentează distrugerea orașelor și satelor din România de propriul Guvern. Lucrarea conține 300 de fotografii de clădiri, înainte și după distrugerea lor. Sub conducerea lui Nicolae Ceaușescu, din 1984 și până acum, Guvernul român a demolat și a reconstruit 29 de orașe și aproape un sfert din centrul istoric al Bucureștiului, într-o încercare a oficialităților de sistematizare.

„Chiar dacă se știe în lume despre ceea ce se întâmplă în România, nu se poate face mare lucru fără un raport bine documentat”, spune Burnham. „Vom distribui această lucrare organizațiilor și profesioniștilor din domeniu și bibliotecilor pentru a iniția un protest față de agresiunea generată de Guvernul României la adresa arhitecturii și cetățenilor acestei țări. Asemenea atrocități nu trebuie să fie lăuate să continue.”

InfoMina

JURNALUL OMULUI SIMPLU

JURNALE PERSONALE

1 IULIE

Zile de groază. Tin-Tin a fost concediat. Cu siguranță, din cauza activității mele de opoziție la nelegiuirile acestui regim. Nu cred că se va putea reanșa în curând. Doamne, la Tin-mi-e toată nădejdea; ajută-l pe Tin-Tin să treacă cu bine peste această cumplită încercare. Întrește-i spiritul. Va fi pentru el o perioadă de însingurare, chiar și în familia lui: socrii, Liana, poate și copiii.

Uneori mă întreb dacă acest imens sacrificiu are vreun sens. Nu credeam totuși că nelegiuirea va merge atât de departe, încât să fie lovit Tin-Tin în locul meu. Dar uite, iraționalul și arbitrarul iau locul rațiunii și al legalității.

(Continuare în pag. a II-a)

Sportul școlar – Campionatul Național de Minibaschet

Îmi colorasem cu o carioacă, pe un calendar cu Universitatea Craiova, prima parte a vacanței de vară din 1989, cu mai multe luni înainte de a termina clasa a V-a. Eram legitimat la CSS Târgu-Jiu, secția baschet, și, la puține zile după startul vacanței (încă se mai fredona rima cu „trenul din Franța”), urma să particip la „Campionatul Național de Minibaschet – Iași 1989”.

Jucam baschet la CSS de prin toamna lui 1987. În minte și acum vizita unor profesori de sport prin școala noastră, în „recrutarea” de mici baschetaliști. Impulsivitatea de părinți, care la rândul lor practicaseră sportul școlar, m-am lipit cu conștiințiozitate de programul săptămânal impus de

ambitiosul profesor Gabriel Bekes.

Cât timp ne permitea vremea, ne antrenam pe terenurile de baschet din spatele Stadionului Municipal Târgu-Jiu, în timp ce frigul și ploaia ne mutau în modernă Sală Polivalentă. Totuși, am prins și un sezon în sala de sport a unei școli generale și, la fiecare antrenament, tănjeam după Sala Polivalentă. Eram la antrenament de două-trei ori pe săptămână, visam și mâncam baschet pe franzelă. Idolii noștri proveneau din Balcani (Iugoslavia și Grecia) și, grație televiziunii iugoslave, urmăream cam tot ce se întâmpla prin acest sport.

(Continuare în pag. a II-a)

„Avem ligheane pentru prins rușii“

În speranța recepției posturilor tv sârbești și bulgărești, românii înălțau antene de până la 8 metri FOTO: Sorin Lupsa/AGERPRES

(Urmare din pag. 1)

Nici o lege nu îți interzicea să te uiți la Rambo, de exemplu, dar vânzătorul putea să intre sub incidența legii privind câștigurile ilicite. Distribuția casetelor ajunseser să aibă caracteristicile unei mici industrii, o industrie de apartament, ce-i drept. În București existau mai mulți furnizori de top care puteau să ofere ceva mai de calitate: casete bune calitativ, traduse. Astfel, criticii de film Irina Margareta Nistor, de exemplu, traducea filme pentru unul dintre cei mai mari producători și difuzori de casete.

Se bagă cărți!

În ultimii ani ai deceniului opt, dacă voiai să cumperi cărți „bune”, trebuia să cunoști pe cineva la librării care să te anunțe când și ce cărți se aduc, eventual să-ți oprească niște titluri pe care să-ți le dea, mai apoi, „pe sub mână”. Dar, și în aceste cazuri, pe lângă titlurile care te interesau, trebuia să mai faci sacrificii de a cumpăra cărți de umplutura. Pentru că anumite titluri veneau la pachet, cu altele pe care alfel nimeni nu le-ar fi cumpărat. Unele dintre acestea aveau conținut politic, se refereau la câte un congres, la vreo cuvântare, unele aveau conținut politico-administrativ, tehnic. Altele erau de beletristică. Era o metodă de a scăpa de cărțile proaste. Dacă nu cunoșteai pe nimeni la librărie, stătea la coadă ca și pentru banane sau pentru ouă și cumpărai ce mai apuca. O sursă de carte mai era și DCA-ul, centru de colectare a hârtiei. La aceste centre,

oamenii mergeau cu hârtia de care nu mai aveau nevoie și pe care gestionarul unității o cumpăra la kilogram. Pe lângă ziare și altă maculatură de acest gen, ajungeau acolo și cărți. Unele dintre ele valabile, iar cunosătorii mergeau acolo și își mai completeau biblioteca. O altă sursă era Rompre Filatelica care importa cărți în alte limbi. Aceste cărți nu intrau în librării, erau căutate de un public mai restrâns. Au circulat și texte de tip șamizdat, dar, este vorba, în cazul României de traduceri, mai ales.

Dacă astfel stăteau lucrurile cu informația care venea pe suport fizic, pentru accesul la informația televizată sau pentru emisiunile de la radio, românii trebuia să facă apel la ingenuitatea tehnică. Astfel, posturile TV din țările învecinate erau recepționate cu ajutorul unor antene artizanale. Unele astfel de antene erau făcute din ligheane de tablă. Se povestește că în Moldova, într-o anumită perioadă nu se mai găseau la magazinele Ferometal decât ligheane de plastic. Circula chiar o anecdotă, relatată în cartea „Anii '80 și bucură-te”, despre un anunț din vitrina unui astfel de magazin din Suceava unde scria: „Avem ligheane pentru prins rușii”. O altă modalitate era să faci pentru antenă un suport sau picior foarte înalt, unele atingând și 8 metri. Fiecare zonă din țară avea acces mai mult la anumite posturi: în Oltenia și Muntenia se „prindeau” sârbi și bulgari, în Moldova rușii, în Ardeal ungurii.

În ceea ce privește informația pe „unde hertziană”, de notorietate ascultarea postului Radio Europa

liberă. Ținea locul unui tip de presă, cotidiană, care nu exista în România acelor ani. Era un canal de comunicare capabil să furnizeze fluxul zilnic de informații reale, de care aveau nevoie. Mulți români obișnuți încercau să cumpere aparate de radio de la bisnitarii mai ales popularele radiouri poloneze, „Monika”, în speranța că sunt mai performante decât cele de producție autohtonă.

„Hai la un video!“

Existau în România, începând cu anii '70, tot mai multe electronice care puteau înregistra sau reda casete video și audio. Alexandra Bardan a identificat primul anunț de mică publicitate care să propună la vânzare un videocasetofon la data de 9 octombrie 1982. Conform cercetării ei, în anunțurile de mică publicitate, în anul 1980 nu era de vânzare nici un fel de video-casetă și nici un video-recorder. În 1989, erau propuse amatorilor casete video înregistrate, casete video sigilate înregistrate și neînregistrate, casete video înregistrate și traduse. Erau oferite o varietate de aparate video, aproximativ 60 de modele de mărci diferite, dintre care mare parte puteau înregistra: National recorder NV-1 70 EN, Goldstar Recorder, Orion VH 1030, Orion VH 2500, Toshiba V73, Sanyo VHR 4100, Akay multi-system, JVC HR-D. Invenția la o seară de film era: „Hai la un video!”, poate pe modelul „hai să te fac o tablă” sau un remi, mijloace tradiționale de petrecere a timpului liber în România anilor '80.

Eliza DUMITRESCU

AMINTIRI DIN „CELULA MORȚII“

(Urmare din pag. 1)

I-a cunoscut cu acest prilej printre deținuți pe scriitorul Ion Ițu, închis pentru delict de drept comun, deși, la rândul lui încercase de asemenea să părăsească țara. „Un alt personaj pe care l-am întâlnit în această perioadă este Gelu Voican Voiculescu, cu care am stat împreună timp de aproape două luni și care, din câte am înțeles, era tot deținut politic, deși ajunseser la închisoare pentru o faptă de drept comun, chipurile, pentru niște decențuri falsificate”.

Recursul i-a fost respins, condamnatul fiind dus direct în „celula morții” din penitenciarul Rahova. Acolo unde urma să își aștepte, de pe o zi pe alta, execuția. „Într-o celulă în care ar fi putut să trăiască în cel mai rău caz trei inși, eram nouă locatari. Toată perioada de închisoare am trăit într-un WC continuu. În acea celulă de trei persoane era un WC de tip special în care voiai, nu voiai, trebuia să îți faci nevoile precum animalele. Nu aveam geamuri și era extraordinar de frig”.

Celula, aflată în cadrul secției construite în formă de H, „litera din Codul Penal ce simbolizează moartea”, a fost, după cum povestește Scaletchi,

ultima „gazdă” și pentru o serie de personaje celebre în istoria ultimilor 50 de ani. Acolo au stat intermiți condamnați precum Ion Rămaru sau Gheorghe Ștefănescu, celebrul „patron al vinului”, executat la începutul anilor '80 pentru că „distrugea economia «infloritoare» a țării prin contrabandă”.

Iată ce povestește, în continuare, Florentin Scaletchi despre locul în care și-a așteptat, timp de un an, sfârșitul: „Viața noastră se petrecea într-un spațiu extraordinar de îngust (...). Eram duși din când în când într-un loc pentru aerisire, de fapt un metru pe un metru, cu gratii pe deasupra. Se chema zonă de luat aer locului acesta. Execuțiile se făceau într-un poligon amenajat undeva la subsolul închisorii. Erau execuții de tip automat. Cel care urma să fie executat trecea într-un scaun cu rotile prin fața unui dispozitiv, care se declanșa automat, împușcându-l în tâmplă. În foarte multe din zilele și nopțile trăite în această celulă a condamnaților la moarte, am fost măcinat de ideea că am să mor nevinovat (...). Pe lângă faptul că mai aveai puține zile de trăit, te mai pricopseai și cu vreo boală care îți făcea și mai amară viața aia și așa foarte, foarte amară (...). Fiecare din-

tre noi avea în celulă o așa-zisă traistă, o traistă pe care ne-o confecționam noi sau o primeam (...) în care ne țineam prosopul, o bluză pe care o purtam pe dedesubt și nu mai știu ce altceva. Cu groază am constatat că oameni care au trăit timp de un an, un an și jumătate împreună, la numai un sfert de oră de la plecarea unuia spre locul de execuție, săreau pe bocoțelul lui și o împărțeau între ei. Atunci am avut în față imaginea devorării șcalilor între ei.”

Un an mai târziu, Scaletchi, bolnav de hepatită, avea să fie scos din „celula morții” și transferat din nou la penitenciarul Jilava. Aici, comandantul penitenciarului l-a anunțat că i s-a comutat pedeapsa la 25 de ani de închisoare. A împărțit celula din Jilava cu Radu Filipescu, închis pentru propagandă anticomunistă și antisocialistă. „Faptul că eram în aceeași celulă cu Radu Filipescu a însemnat un foarte serios motiv de destindere, și-a amintit el. Firește, eram lăsați să vorbim pe indelete unul cu altul, pentru că undeva se aflau niște urechi vigilente care ne ascultau, ca și cum nu erau îndeajuns de cunoscute opiniile noastre despre regimul socialist și cei care țineau cu dinții de el.”

Dus înapoi la Rahova, lui Scaletchi i

s-a comunicat că s-a produs o eroare, pedeapsa fiind tot condamnarea la moarte.

Sentința lui Florentin Scaletchi a fost, totuși, comutată, în martie 1986, lucru pe care acesta avea să îl afle abia după încă trei luni de tensiune. „Așteptam din moment în moment să fiu scos la execuție, a scris el. Cei care mergeau la execuție apucau să facă doar trei-patru pași. Pe urmă nu mai azeuai nimic, pentru că li se băga un căluz în gură și erau luați pe sus. Gura li se astupa ca să nu țipe.” A trăit chiar și o incensare de execuție.

A fost eliberat la 22 decembrie 1989 din penitenciarul Aiud, unde fusese transferat pentru a-și ispăși pedeapsa de închisoare pe viață. Aici cunoscut alți deținuți care au devenit ulterior figuri publice. Printre ei, „profesorul de filosofie Bolbei Iernă, care a ajuns deputat din partea UDMR-ului în primul Parlament al României”, „Iancu Marin, care înainte fusese ofițer de Milizie în escorta lui Ceaușescu”, iar „după Revoluție s-a reintegrat în Poliția Română, are gradul de colonel”; Dumitru Iuga care „avea o ură fâșie față de regim” și „a vrut să inițieze formarea unui nou guvern”.

Adela Cristina TEODORESCU

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Sportul școlar – Campionatul Național de Minibaschet

(Urmare din pag. 1)

Știam echipe pe dinafară și aveam, firește, modele. După „talentele” noastre, încercam să-i copiem: în stilul de a arunca la coș, de a pasa, de a face diverse jonglerii pe teren. Abia după '90 am găsit la chioscurile de ziare reviste cu baschetbaliști, dar deja începuse invazia americană...

La sfârșitul clasei a IV-a, marea bucurie nu a fost atât cartea primită o dată cu premiul I, cât purtarea maioului galben pe care mama cususe numărul „10”. Eram selecționat în echipa care urma să participe la „Campionatul Național de Minibaschet – Târgoviște 1988” și, câteva zile am dormit cu maioul sub pernă. Numărul „10” era făcut pe maioul galben dintr-un material albastru, în timp ce șortul era de culoare roșie. Sub pernă am ținut doar maioul.

Nu mai țin în minte cine era producătorul echipamentului nostru, dar a fost același pe care l-am folosit și la Turneul de la Iași, din 1989. De altfel, după ce se termina un turneu, echipamentul era returnat antrenorului care îl puneu bine în vestiar.

Două săptămâni am petrecut la Iași, în Turneu. Am stat mai mult decât la ediția din Târgoviște, pentru că am plecat două echipe, două grupe de vârstă. Drumul cu trenul de la Târgu-Jiu la Iași părea interminabil și, imediat după ce ne-au cazat la un cămin liceal, ne-am băgat la somn. Camerele erau curate, zona era liniștită și plină de verdețe. Surprizele neplăcute veneau o dată cu lăsarea seriei: bata-lioanele de țântari care ne ciuruiu. Din păcate nu a fost singura problemă: bucătăria căminului a fost oribilă. Nu pot să uit grija cu care țineam farfuria cu piure. Păi da, că dacă nu eram atenți, se scurgea din

farfurie... Așa că am cam făcut foamea la Iași, cheltuiind mare parte din banii pe care ni-i dăduseră părinții prin cofetării și pe fructe. Am regretat cantina de la Târgoviște, în special meniul cu fidea și carne de vită... Și nici măcar înghețata, colorată de la Târgoviște nu exista la Iași, nici alvițele (în special cele cu formă de cocos), pe care le cumpăram fără să știm antrenorul. Nu accepta sub nici o formă să dăm banii pe „mizeriile” alea, mai ales că proveneau de la vânzătorii... dubioși.

Combinația dintre mușcăturile de țântari și meniul respingător ne-au transformat în niște „victime de lagăr”, sperindu-ne practic părinții la întoarcerea în Târgu-Jiu. Apropos de bani: am avut la mine, de cheltuială, vreo 250 de lei. Plicurile cu bani, pe care era numele fiecăruia dintre noi, stăteau în grija profesorului Bekeș, însoțit la Iași de soția sa, de aceeași profesie (de altfel, băiatul lor era în aceeași grupă de vârstă cu mine). Când aveam nevoie de bani, ceream la antrenori și suma respectivă de bani era trecută cu pixul pe plic.

Nici la Iași, nici la Târgoviște nu am reușit să avem un parcurs prea bun. Cu alte cuvinte, nu am apucat să jucăm prea mult după ieșirea din grupă. Domnul Bekeș era cam vulcanic și destul de pretențios. Nu ne doream să ajungem în preajma lui când nu jucam bine. Sere deosebire de Turneul de la Târgoviște, la Iași fiind mai multe, cam la toate meciurile aveam/faceam galerie. Unele slogane erau adaptate de la alte galerii, altele erau scormite la fața locului.

De timp liber nu eram închiși în camere, așa că am putut să batem la pas lașul. Dar nu au lipsit și plimbările organizate: Palatul Culturii, Copoul și mai ales Biserica Sf. Trei Ierarhi.

Tot organizat era și mersul la oficiul PTTR. De la unul dintre ghișeele Poștei ne procuram monedile cu care sunam acasă. În acele momente, cele mai căutate erau cele de 3 lei, pentru că asigurau un timp mai mare pentru convorbiri.

La cămin era timp și de trăznăi, dar pasta de dinți pe o clanță sau pe fața cuiva intrau mai degrabă la categoria „lipsă de inspirație”. Unul dintre colegii mei de camera era cam sperios așa că, într-o noapte, l-au vizitat „fantomele”. Ne-am chinuit să nu adormim și, la un semn, ne-am dat jos din paturi și ne-am acoperit cu cearșafurile. Când am ajuns lângă patul colegului Horică, ne-am dezlănțuit așa cum văzusem prin filme. Horică s-a trezit și a început să urle, chinându-se sărăcuc să se cațere pe perete. Cum nu era Spiderman, toate încercările lui au eșuat. După un scurt spectacol macabru, ni s-a făcut milă de el și ne-am descoperit. Rădăem în hohote, dar „victima” cu greu își revenea din spiereturi.

După ora 9:00 seara, lumina era oprită în majoritatea camerelor, un lucru neplăcut de altfel. Într-o seară, ne-am revoltat și am pus-o de-un protest pe culoar. Eram destul de nervoși pentru vârsta noastră, iar „greva” nu a durat decât până s-a întors și antrenorul nostru în cămin. Mai trecuseră printr-un conflict cu ingrijitorii căminului și la Turneul de la Târgoviște '88. În una dintre seriile în care domnul Bekeș era în altă parte din cămin, la povești cu alți antrenori, am tras o bătaie cu perne și ne-au dat afară din cămin pentru gălăgie. Cu toții eram în pijamale. Olteni fiind ne-am descurcat însă rapid, ajutați și de poziționarea camerei noastre la parter: am intrat pe geam.

Alexandru RĂDESCU

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Cu toate acestea, mă mai întreb dacă într-o societate avem oare dreptul să rămânem indiferenți la oprirea, minciună, nedreptate. A nu le denunța însemna oarecum a participa la consolidarea, dacă nu chiar la săvârșirea lor, ca autori morali.

Sigur, sacrificiul nostru este imens, raportat strict la familia noastră, iar rezultatul său este imperceptibil după toate aparențele – chiar inexistent. Protestele nu se înmulțesc, nici gesturile de solidaritate. Oamenii mărunți continuă să tacă și să îndure resemnați. Totuși, nu putem ști ce schimbări de atitudine se produc în taina sufletului lor la atâtea îndemnuri prin Europa Liberă de „a trăi în adevăr”, de „a nu da Cezarului ceea ce îi aparține lui Dumnezeu”. Poate înfimele modificări în milioanele de conștiințe individuale – ascultând aceste îndemnuri – vor determina, într-o zi, reacțiile viitoare, palpabile, ale societății. În acest sens, sacrificiul nostru nu poate fi inutil. Ideile pe care le-am exprimat au mîșcat, cu siguranță, ceva în sufletul oamenilor, în mentalitatea lor. Dumnezeu va face ce crede cu acele noastre de rezistență la rău. Lui I le-am închinat. Ele rămân pure doar în măsura în care știm să renunțăm, cum se spune în Bhagavad Gita, la „fructul actului”. Acesta (ca și în mistică creștină) îi aparține lui Dumnezeu și proiectelor Sale. Mă întreb adesea cum de în România anulul 1989 totul este atât

de incremenit, iar cele câteva reacții de opoziție rămân, în aparență, fără ecou în societate, mai ales în cea cultă. Tocmai în acest an fierbinte al reacțiilor și transformărilor spectaculare care au avut loc în tot „lagărul socialist”!

În Polonia, câștigă „Solidaritatea”! În Ungaria, reformele economice, dar și de liberalizare politică, duc vizibil spre succesul europenizării acestei țări. În Cehoslovacia, sub povara tancurilor sovietice, în subteran membrii Cartei 77 continuă să pregătească țara pentru vremuri mai bune. Chiar și în China a avut loc masivul protest al tinerilor – e adevărat, înăbușit în sânge –, dar cu siguranță acest imens sacrificiu va marca într-un fel istoria economică și politică a Chinei.

În Rusia vocile popoarelor subjugate reclamă – una după alta – libertate, autonomie. În România – nimic! Incremenie. Exasperanta inerție a societății e vecină cu abrutizarea. Doamne, ce am devenit! De ce la noi totul e altfel, de ce nu se poate nimic?

Doina Cornea, Jurnal, Ulmele coate – urmat de o convorbire între Doina Cornea, Ariadna Combes, Leonfin Luhas, moderată și consemnată de Georgeta Pop, Fundația Academia Civică, Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului, 2009, p. 52-54

Tărăra mare, cum spun cămpinenii, cu o nu știu ce Penară a CC, în care l-au reales de pe acum pe Marele Conducător. Parcă scrie Zaharia sub dictarea lui Bliță: „Plenara CC al PCR dănd expresie celor mai

alese sentimente de înaltă stimă și prețuire, de nețărmurită dragoste și profundă recunoștință al comunistilor, ale tuturor oamenilor muncii, în deplin consens cu voiața unanimă a întregului partid și popor etc. În fruntea de secretar general al PCR să fie reales înflăcăratul patriot și eminentul revoluționar, genialul fondator al României Socialiste, marele Erou al națiunii, proeminenta personalitate a lumii contemporane a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, mult iubitul și stimulatul nostru Conducător, tovarășul...” (Aplauze puternice, ovaiți, urale, se scandează etc. El rânjește tîmp, EA stă inertă ca o harpie sculptată în piatră în felul „realismului grotesc”. Jos la blocul nostru, intrarea din spate, de astă noapte s-a format gloată dezordonată, ce s-o fi, „dând”, coaste, tacămuri... Alteceva în rafturile Alimentației – nimic (...). Vio nu dă nici un telefon... în Polonia, în Ungaria... și în Rusia... Dar tragedia română n-are echivalent în istoria omenirii... C. Trandafir, Jurnal în curs de apariție la Editura Libra

Am intrat în iulie. Pe vârsta mea, zilele trec cu o iuteală îngrozitoare. Rareori uit acest neplăcut „amănunt”: pe care odinioară nici nu-l luam în seamă. Îmi pot aminti exact senzația resimțită în tinerete când mă gîndeam la viitor. Aveam impresia că un timp nelimitat îmi stă în față.

Victor Felea, Jurnalul unui poet leneș, Ianuarie 1955 – martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 729

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Succese la competiția internațională de haltere

Halterofilul Nicu Vlad a câștigat proba la 100 kg din cadrul concursului internațional de la Cardiff (Marea Britanie), care conta ca semifinală în cadrul Cupei Mondiale. Performanțe au mai obținut și sportivii Andrei Socaci (în cadrul probei de 85,5 kg) și Petre Becheru (în cadrul probei de 90 kg).

Forumul Pionierilor, la Iași

La Iași se desfășura Forumul județean al Pionierilor, eveniment organizat în contextul sărbătoririi a 40 de ani de la înființarea organizației. De ziua Forumului era „în Epoca de Aur, sub tricolor și roșu steag, spre comunism – Tot înainte!”. A fost prezentat „Raportul Consiliului Județean al

Organizației de Pionieri privind activitatea desfășurată de consiliile și comandamentele pionieresti pentru îndeplinirea sarcinilor politico-educative reieșite din documentele de partid și de stat, din indicațiile secretarului general al Partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu”.

Cei prezenți au asistat la spectacolul „Suntem copiii Epocii de Aur”, susținut de formații artistice pionieresti, laureate ale Festivalului Național „Cântarea României”. Forumul urma să-și desfășoare lucrările până la 8 iulie.

Curse aeriene spre litoral

Pentru sezonul estival, au fost inaugurate noi curse interne de transport aerian, pe rutele: Arad-Constanța (luni, miercuri și vineri), Bacău-Constanța (luni, miercuri, joi și sâmbătă), Baia Mare-Constanța (luni, miercuri, vineri), Cluj-Constanța (luni-sâmbătă), Iași-Constanța (luni-sâmbătă), Oradea-Constanța (marți, joi și sâmbătă), Sibiu-

Constanța (marți, joi și sâmbătă), Suceava-Constanța (marți și duminică), Timișoara-Constanța (luni-sâmbătă), Târgu Mureș-Constanța (luni-sâmbătă).

Meci amical româno-marocan

Stadionul „23 August” din Iași a găzduit partida amicală de fotbal dintre selecționata orașului (compusă din jucători pe „scheletul”

echipei Locomotiva) și formația Hassaruya Casablanca (Maroc). La capătul celor 90 de minute de joc, ieșenii au învins cu scorul de 4-2 (3-1 la pauză).

Depozitarea furajelor, prioritară

În zonele deluroase se afla în plină desfășurare campania de recoltare și depozitare a furajelor. Până la sfârșitul lunii, conform

planificării venite de la „centru”, trebuia încheiată adăpostirea succulentelor. Spre exemplu, în jud. Cluj, CUAȘC-ul Aphadia raportează 8.100 de tone depozitate, cele din Mihai Viteaz și Vișoara câte 7.000 de tone, CAP-urile din Iclod, Mociu, Țaga, Bontida, câte 1.000 tone. Codașele județului erau CAP-urile din Panticuș și Căseiu, unde „așa-zii gospodari” nu-și îndepliniseră normele. Operațiunea de depozitare a furajelor era îngreunată de instabilitatea vremii, precipitațiile căzute fiind abundente în ultimele zile. Pentru a nu se compromite recolta, autoritățile de la „județ” au dat dispoziție ca toți locuitorii satelor erau responsabili de „desfășurarea coreșpunzătoare a acțiunilor acestei perioade”.

Deci nimeni nu se putea sustrage de la „munca patriotică”!

Intoxicații cu ciuperci

Directia sanitară a județului Iași a tras un semnal de alarmă privind creșterea alarmantă a intoxicațiilor acute, unele foarte grave, determinate de consumul ciupercilor necomestibile (otrăvitoare), culesse de persoane care nu cunoșteau caracte-

risticile diferitelor categorii de ciuperci. Pentru evitarea involnărilor, Direcția sanitară recomandă populației să întrebuinteze numai produsele din comerțul de stat, iar în cazul tulburărilor gastrointestinale (vărsături, diaree), după consumarea ciupercilor, să cheme în cel mai scurt timp salvarea. Despre lipsa alimentelor din „comerțul de stat” care-i făcea pe oameni să consume ciuperci, și nu carne, lapte etc., nu se spunea nimic!

Manifestare „Eminescu” în Austria

La Salzburg (Austria) a avut loc un simpozion dedicat Centenarului Eminescu. S-au prezentat mai multe comunicări, iar la final a avut loc un recital de poezie și cântece pe versurile poetului. Cu ocazia evenimentului, a fost vernisată o expoziție de volume din creația lui Mihai Eminescu.

„Hipocrate se amuză”

La Brăila a avut loc vernisajul expoziției de caricaturi „Hipocrate se amuză”, organizată de Revista Sănătatea, în colaborare cu Mitel-

tul județean de cultură și educație socialistă Brăila și al Comitetului județean de Cruce Roșie Brăila. Au fost evaluate 342 de lucrări, trimise de 81 de autori. În „finală” au ajuns 73 de caricaturi, „opera” a 36 de autori. Expoziția avea caracter itinerant, urmând să ajungă în luna august în județul Constanța, iar în septembrie la București.

Femeile din Călărași, active pe „frontul muncii”

La Clubul „Femina” din Călărași a avut loc dezbaterile „Prin muncă să aducem o contribuție cât mai mare la îndeplinirea obiectivelor și sarcinilor ce ne revin pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism”. Tot în județul Călărași, la Mănăstirea, Comitetul comunal al femeilor, cu sprijinul „celorlalți factori educaționali din localitate” a inaugurat seria acțiunilor „Noua revoluție agrară – temelie sigură a unor producții agricole sporite, a înfloririi necontenite a satelor”.

Ilarion ȚIU

Jaruzelski nu înțelegea toleranța liderilor occidentali față de Ceaușescu FOTO: Arhivele Naționale

Shakespearian și stalinist deopotrivă...

(Urmare din pag. 1)

Este însă adevărat că Jaruzelski își declară de două ori pe o singură pagină – și aproape în aceiași termeni – antipatia pentru Ceaușescu. „Nu-mi plăcea acest om”, afirmă astfel Jaruzelski amintindu-și vizita făcută la București în 1982. În vreme ce la Berlin îl așteptaseră de-a lungul întregului traseu sute de mii de persoane cu steaguri și „portretele mele”, notează Jaruzelski, la București primirea fusese atât de rece, încât „Nicolaie Ceaușescu nu a pronunțat măcar un singur cuvânt pe tot traseul dintre aeroport și Capitală”. Aici simte Jaruzelski prima dată nevoia să spună că „nu-i plăcea acest om” și să încerce să explice de ce – „Ochii lui neînecat agitați, debitul lui sacadat, sentimentul lui de superioritate mă oripilau”. După care este relatată o anecdotă ce-l transferă pe „Ceaușescu” în regnul maimețelor imitative. „După un voiaj în Statele Unite – povestește astfel Jaruzelski –, unde fusese impresionat de șemineul de la Casa Albă, împunea tuturor oaspeților o convorbire în apropierea unui șemineu în care, indiferent de anotimp, ardeau butuci groși. Am avut și eu parte de asta. În plină căldură, la 4 iunie.” Urmează menționarea unui alt subiect de discuție, dar și asta exclusiv ca mijloc de depreciere – „A vrut, în cursul conversațiilor noastre, să-mi explice în ce consta superioritatea politicii românești în materie de suveranitate națională. Cu un aer satisfăcut, mi-a spus că restabilise, ca imn național, un vechi cântec românesc, nemodificându-l decât unele cuvinte. Și m-a sfătuit să fac la fel.” Răspunsul lui Jaruzelski, cel puțin după ce istorisește el în memorii, a fost cașant, el l-a replicat că imnul polonez datează de la 1797 și că nu a fost niciodată schim-

bat. Ceea ce, dacă va fi fiind adevărat, nu-i va fi mărit deloc nici lui Ceaușescu simpatia pentru acest oaspete, cu nasul prea pe sus după gustul lui.

Peste doi ani, în 1984, dar tot în iunie, e rândul lui Ceaușescu să se ducă în vizită oficială la Varșovia. Acum, mărturisește Jaruzelski, românul chiar l-a scos pe adevărat din țărâni. Ceaușescu a cerut ca toate acordurile să fie semnate și de Elena, soția lui, „sub pretext că și ea făcea parte din delegația oficială”. Cum serviciul român de protocol a fost categoric, Jaruzelski a sfârșit prin a cere președintelui Consiliului de Stat, Henryk Jablonski, să cosomeze acordurile alături de el, zicându-i, „Te rog, acceptă cel puțin o dată să joci rolul de primă Doamnă de stat...”

Și iarăși, ca un leit-motiv, „Nu-mi plăcea Ceaușescu”. De această dată însă Jaruzelski nu mai recurge la anecdota compromițătoare, ci chiar explică de ce. Polonezul e ulcerat de buna reputație occidentală a omologului său român. „Găseam – scrie Jaruzelski – că Occidentalul dă dovadă în privința lui de o toleranță vinovată. Cum i-am spus într-o zi lui Henry Kissinger, Nixon dansase pe străzile Bucureștiului pentru a-și manifesta sprijinul pentru Ceaușescu, care a fost unul dintre cei mai feroce dictatori, numai pentru că dădea impresia că se opune Moscovei.”

Evident, termenul „dictator” nu mai e întrebuințat pentru nici un alt conducător comunist evocat, de la Jivkov la Brejnev, de la Honecker la Husak sau la Andropov. Toți, cu excepția lui Ceaușescu, sunt umanizați prin câte un detaliu, totuși, priviți cu frățoasă simpatie în memoriile lui Jaruzelski. Jivkov râde zgomotos, „în cascadă”, Honecker se îngrijea maniacal de forma lui fizică, era „singurul șef de partid comunist

din Europa de Est capabil să facă un tur complet la bară fixă”, altminteri dădea lecții de marxism-leninism aplicat până și lui Gorbaciov, Husak era și el „unul dintre practicienii cei mai eficienți ai socialismului real” etc. Toți șefii comuniști, în memoriile lui Jaruzelski, sunt evocați cu căldură tovarășească, mai puțin cel de la București. Al cărui portret se încheie cu evocarea sfârșitului, execuția din decembrie 1989. „Nu am nici o simpatie pentru el – își reia Jaruzelski obsesivă atitudine față de Ceaușescu –, dar trebuie să spun că sfârșitul lui m-a îngreșat. Această parodie de proces, aceste personaje care ieri încă îl tămăiau și în clipa asta îl acuzau. Era shakespearian și stalinist deopotrivă...”

N-ar mai fi de adăugat decât că opt ani mai devreme, în alt decembrie, în 1981, se țineuse la Moscova o întâlnire a conducătorilor statelor din Pactul de la Varșovia dedicată situației din Polonia, iar doi dintre ei, povestește tot Jaruzelski, dar în alt capitol al cărții lui de memorii, se opuseseră unei intervenții militare. Cei doi avuseseră o „poziție fermă” și se opuseseră „categoric”, încât Brejnev nu avusesse încotro „și renunțase să-și pună planul în aplicare”. Întâlnirea oficială avusese loc la 5 decembrie, dar în ajun fusese precedată de o alta, secretă, la care delegația poloneză nu fusese invitată. Atunci fusese Brejnev nevoit să renunțe la proiectul de intervenție.

Cei doi care se opuseseră atât de categoric unei intervenții militare a Pactului în Polonia fusese un ungurul Kadar și românul Ceaușescu. Nici o săptămână mai târziu, Jaruzelski proclama legea marțială, pentru a dovedi că partidul comunist polonez controlează situația.

Mircea IORGULESCU

DIN ARHIVA CC AL PCR

Plan de muncă pe semestrul II, 1989

I. Sarcini pentru toți membrii Comisiei Centrale de Revizie

Răspunde: Ilie Verdet
1. Intregă activitate a Comisiei Centrale de Revizie se va desfășura sub semnul întâmpinării cu noi și mărețe realizări a celei de-a 45-a aniversări a actului istoric de la 23 August 1944.

Se va acorda sprijin comitetelor județene de partid, organelor colective de conducere ale unităților economice centrale și locale, instituțiilor și organizațiilor finanțate de partid pentru aplicarea în viață a hotărârilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, a Programului-Directivă și a Tezelor, a ideilor și orientărilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită la Plenara CC al PCR din iunie 1989, precum și a sarcinilor rezultate din celelalte documente adoptate cu privire la realizarea planului pe acest an și pregătirea muncii de partid și creșterea eficienței întregii activități economice. În acest scop se va urmări aplicarea fermă a mecanismului economico-financiar în toate sectoarele de activitate, gospodărirea și utilizarea cu simț de răspundere a bazei tehnico-materiale și a fondului funciar pentru realizarea integrală și la un nivel calitativ superior a sarcinilor de plan și a prevederilor bugetare pe anul 1989 și pe întregul ciclu.

2. Se vor organiza în continuare acțiuni de îndrumare și control, studii și analize pentru identificarea de noi surse de creștere a veniturilor și de reducere a cheltuielilor prevăzute în buget pentru folosirea cât mai judicioasă a mijloacelor materiale, financiare și valutare ale partidului, în scopul îndeplinirii în bune condiții a sarcinilor politico-organizatorice și educative ale partidului.

3. Urmărirea modului în care organele și organizațiile de partid se ocupă de realizarea veniturilor obținute din cotizațiile de partid, de evidența și încasarea acestora în conformitate cu prevederile Statutului partidului și cu instrucțiunile Comitetului central.

4. Continuarea acțiunilor de control asupra modului în care organele centrale și comitetele județene de partid se ocupă de examinarea și soluționarea propunerilor, scrierilor și sesizărilor oamenilor muncii adresate conducerii partidului, în spiritul hotărârilor CC al PCR și al Legii nr. 1/1978, stabilindu-se măsuri pentru îmbunătățirea și perfecționarea activității în acest domeniu, de întărire a legăturii partidului cu masele.

5. În spiritul documentelor de importanță istorică adoptate de Plenara CC al PCR, din iunie 1988, al Tezelor, ideilor și orientărilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, membrii Comisiei, atât cei din municipiul București, cât și cei care își desfășoară activitatea în județe, vor fi antrenati pe colective

de lucru la efectuarea acțiunilor de îndrumare și control prevăzute în planul de măsuri și vor participa la elaborarea materialelor documentare de sinteză pentru întocmirea Raportului Comisiei Centrale de Revizie pentru cel de-al XIV-lea Congres al partidului.

Sem. II
II. Sarcini pentru colectivele de lucru ale Comisiei Centrale de Revizie

Colectivul 1
Răspund: Cornel Iuga
Cecilia Drăghici
1. Analiza realizării sarcinilor de plan pe perioada ianuarie – septembrie 1989, propuneri de măsuri pentru creșterea eficienței în gospodărirea mijloacelor materiale și financiare ale partidului.

2. Control asupra modului în care se realizează veniturile din cotizațiile de partid, precum și asupra modului în care se utilizează fondurile aprobate pentru instituțiile de partid.

Sem. II
Colectivul 2
Răspund: Vasile Vălcu
Ion Ceaușescu

1. Controlul asupra modului în care se aplică în unitățile agroindustriale ale partidului indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu privind concentrarea tuturor forțelor pentru executarea în cele mai bune condiții a lucrărilor în campania agricolă de vară, asigurarea condițiilor pentru campania de recoltare a culturilor de toamnă și de însămânțare a culturilor păioase, calitatea lucrărilor agricole, transportul, depozitarea și conservarea producției obținute.

2. Urmărirea modului în care se realizează planul la efectivele de animale, creșterea producției animale și asigurarea bazei furajere pentru întreg sectorul zootehnic.

Sem. II
Colectivul 3
Răspund: Mihai Părăluță
Vasile Baltac

1. Control asupra modului în care se aplică în întreprinderile industriale ale partidului indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința Comitetului Politic Executiv al CC al PCR din iunie a.c., privind realizarea ritmică a producției fizice stabilite, acordându-se o atenție prioritară folosirii cu maximă eficiență a mașinilor și utilajelor, a timpului de lucru, a materiilor prime, materialelor, combustibililor și energiei.

2. Analiza modului în care se realizează planul de investiții pe anul 1989 și stabilirea de măsuri pentru intensificarea ritmului lucrărilor pe șantiere, pentru recuperarea rămănelor în urmă și punerea în funcțiune a termenelor prevăzute a noilor obiective și capacități de producție.

Sem. II
Colectivul 4
Răspund: Elena Ene
Georghe Milca

1. Analiza activității economico-financiare a Editurii Științea și a Editurii Politice.
2. Analiza activității economico-financiare a presei locale de partid și propuneri de măsuri pentru creșterea rentabilității tuturor publicațiilor.

Sem. II
Colectivul 5
Răspund: Dănuț Georgescu
Georghe Marinică

1. Analiza realizării bugetului de venituri și cheltuieli pe semestrul I 1989 la unitățile economice de turism, odihnă și tratament.

2. Control asupra modului în care s-au asigurat condițiile pentru buna desfășurare a activității de turism, odihnă și tratament în perioada estivală pe Litoral, la Sinaia și Predeal.

3. Analiza modului în care s-a efectuat controlul stării de sănătate a activului și aparatului de partid și de stat pe anul 1980.

Sem. II
Colectivul 6
Răspund: Mihai Burcă
Nicolae Pleșiță

1. Analiza realizării bugetului de venituri și cheltuieli ale organizațiilor de masă și obștești prevăzute cu venituri de vărsat la bugetul partidului, precum și a celor finanțate de partid.

2. Analiză privind modul în care s-au realizat veniturile și cheltuielile stabilite în bugetele organizațiilor subvenționate de partid și a celor cu excedent de vărsat la bugetul partidului.

Sem. II
Colectivul 7
Răspund: Nicolae Bracaci
Andrei Neagu

1. Analiza modului în care au fost soluționate scrisorile și sesizările oamenilor muncii adresate organelor centrale ale partidului.

2. Analiza modului în care au fost rezolvate scrisorile și sesizările oamenilor muncii adresate conducerii partidului și trimise spre examinare și soluționare comitetelor județene de partid.

Sem. II
Notă: Pe baza Hotărârilor Plenarei CC al PCR din iunie a.c. cu privire la convocarea Congresului al XIV-lea al partidului, membrii Comisiei Centrale de Revizie vor participa la toate acțiunile de organizare și desfășurare a adunărilor generale și Conferințelor de dări de seamă și alegeri, precum și la pregătirile pentru Congres.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Secția Organizatorică, dos. nr. 5/1989

ARTICOLUL ZILEI

COMOARA

În mai puțin de două ceasuri și se dezvoltă, surprinzător, viața și obiceiurile unor oameni care par a nu se fi lăsat luați de iureșul secolului vitezei. E o primă impresie, se înțelege, comuna Dorna Arinii din județul Suceava nelipsindu-se de nimic din ceea ce a dat lumii confortul civilizației. Numai că, atunci când bună parte din suflarea obștei – și, veți vedea, nu este o exagerare – urcă pe scena căminului cultural, straietele, jocurile și obiceiurile străbunilor sunt la fel de vii ca și atunci, pe la anul 1600, când Dorna Arinii era atestată documentar drept cea mai veche așezare a Bazinului Vatra Dornei.

„Se intră cu un pas lent, e hora moldovenească ce se continuă cu o sărbă jucăușă, se merge apoi cu un «arcan» și se iese cu o «plesnită» și o «bătută mărunță». Explicațiile primarului comunei, Chiriță Filaret, îți sunt oferite neapărat înaintea spectacolului, rămânând să descrie singur ceea ce vor să dezvăluie artiștii amatori. Pe primar ai să îl recunoști în mulțimea formației „ălor bătrâni”, jucând cu plăcere și bucurie alături de prieteni, vecini și familie. Urmează fluierașii, cu bătrânul Gavril Roșu în frunte, soliștii vocali cu vechi cântece ale locului și neuitatele obiceiuri, „adunătura” tinerilor cu vesela clacă și „măsuriișul oilor”, treaba celor maturi, amintind de străvechea ocupație a locuitorilor moștenită din tată în fiu.

Portul, neatins din fericire de sclipiciul pazelelor, pare – și de multe ori este – scos din vechi lăzi de zestre, vorbind într-un limbaj cunoscut de toată suflarea comunei, de starea materială a celui care-l poartă ori de vârstă. După catrință, omul știe fără greș dacă purtătoarea ei este fată de măritat ori femeie la casa ei, cu bărbat și copii. Râurile de pe cămașă, în culori sobre, dezvăluie priceperea celei care a cusut-o. „Pielicelele de miel” pe care se face lucrătura cu iglița îți spun și ele ceva despre cât de bogată e turma gospodarului. Și, sigur, ar mai fi multe de descifrat, dacă jocul din dăruire al copiilor – joc în care pun toată maturitatea de care sunt capabili, nu te-ar lua, parcă, pe sus. Dansul celor mici este răsplătit mereu, ori de câte ori s-ar repeta, cu ropote de aplauze. Spectacolul venit de aiurea îi aplaudă pentru talentul și drăgălăsenia lor. Oamenii comunei mai au un motiv, bine întemeiat. „De dragul copilașilor ăstora ne-am apucat, iată, de joc”, mărturisește primarul. Oricât ar fi de surprinzător, acesta este adevărul: copii din Dorna Arinii au clădit un ansam-

blu impresionant, format acum din trei generații. Existaseră odată, demult, un cor și o formație de dansuri în comună care, aproape nici nu se mai știe de ce, s-au pierdut încetul cu încetul. Uitate că ar fi fost și jocul, și portul, și obiceiurile vechi, dacă nu s-ar fi născut generosul cadru al Festivalului Național „Cântarea României”, școlarii din Dorna Arinii au dorit să arate celor de-o vârstă cu ei, într-o superbă întrecere, ce sunt în stare. Cu ce puteau veni mai frumos și mai interesant decât tradițiile bătrânilor lor? S-au apucat, cu sânge, de treabă și este locul aici să amintim minunata dăruire și dragoste pentru locurile natale ale învățătorului lor, Florin Lateș, umblat pe la școli și întors, apoi, acasă. Copiii din clasele I-IV, îndemnați de învățător, au început să-și descopăie bătrânii, scoțând la lumină ceea ce amenința să se piardă: comoara tradiției satului. S-a înfiripat prima formație, a elevilor, iar roadele s-au și arătat: Premiul I pe țară la a VI-a ediție a Festivalului Național „Cântarea României”. Cei maturi, „de dragul copilașilor”, cum zice primarul, sau, poate, dintr-o stănjeneală (cei mici descoperă ceea ce ar fi trebuit să păstreze și să ducă ei mai departe), s-au alăturat micilor artiști amatori, mai întâi tinerii. Părinții și-au urmat copiii. Cei doi prichindei ai familiei Roși Vasile vin astăzi la repetiție cu mama și cu tata; Ilie Firdea s-a avântat în joc alături de nevastă și copii, ca și primul gospodar al satului, de altfel, Chiriță Filaret, bătrâni, iscodiți în a-și aminti din cele ce le povesteau uncheșii lor, au venit mai întâi cu sfatul, urcând apoi, după puteri, pe scenă, spre a zice un cântec din fluiier ori a ne arăta cum se făcea „măsuriișul oilor”. Aproape 100 de bărbați, femei și copii reinvie azi tradiția dăinuind de sute și sute de ani pe această palmă de pământ românesc. Succesul și premiile nu s-au lăsat așteptate. Toate cele trei generații se mândresc azi cu Premiul I pe țară la Festivalul muncii și al creației.

Ceea ce pare o savantă punere în scenă este, de fapt, alăturarea unor minunate cântece, jocuri și obiceiuri ai căror regizori, compozitori și coregrafi sunt acei mulți talentați anonimi, trăitori pe meleagurile Dornei în vremuri de demult. Marele merit al Ansamblului din Dorna Arinii de astăzi este redescoperirea acestei comori de cultură și civilizație românească.

Liana Molnar
Flacăra, nr. 26/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** 10,9 LEI
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

Copile se distribuie la chisocuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

SPECTRUL COMUNISMULUI XENOFOB ÎN BLOCUL ESTIC

„Deși condamnă cu vigoare reforma, pare puțin probabil ca partidul albanez să opteze pentru un «comunism xenofob» sāngeros, în ciuda moștenirii lui Hoxha. Dimpotrivă, albanezii au căutat cu grijă și constant să fie deschiși atât față de Vest, cât și față de Est, iar Ramiz Alia e puțin probabil că va abandona acest curs. În Iugoslavia învecinată, pe de altă parte, liderul sârb naționalist, Slobodan Milošević, nu este, cu siguranță, în afara oricărei suspiciuni. În sfârșit, ipoteza ca în cadrul grupărilor naționalist-rusești din cadrul PCUS să fie exploatați în vreun fel turbulența naționalistă, dar și eșecul de a livra promisiunea perestroika economică, pentru a-i elimina pe Gorbaciov, nu trebuie prea ușor respinsă.”

Liderul sârb Slobodan Milošević era un exponent al național-comunismului în anii '80 FOTO: Patrick Hertzog/AFP/MEDIAFAX

„Comunismul xenofob” ascuns, în stil bulgăresc, ar putea fi o alternativă tentantă pentru liderii conservatori de la Praga. Ca și Sofia, Praga simulează o perestroika și salută Uniunea Sovietică drept model și sursă de inspirație. În practică, atât Bulgaria, cât și Cehoslovacia tot amână implementarea reformelor politice mai ales. În ceea ce ar putea fi luată drept o declarație de intenție, remarcile critice făcute de șeful cu ideologia cehoslovacă, Jan Fojtik, după ceremonia în cinstea lui Imre Nagy, la Budapesta, au inclus avertismentul că „de regulă, contrarevoluția poartă haine naționaliste”. Mai devreme, Pravda, cotidianul partidului slovac, a condamnat afirmațiile Ungariei, „potrivit cărora, minoritatea maghiară din Cehoslovacia este oprimată”, și, în ceea ce a sunat a argument de inspirație românească, Pravda a mai acuzat mass-media din Ungaria că se bazează pe surse care amintesc de „statul clerical-fascist slovac”. Până acum, Praga a evitat o confruntare deschisă cu Budapesta și, comparativ cu ceea ce s-a întâmplat la București după înmormântarea lui

Imre Nagy, remarcile lui Fojtik sunt prea slabe pentru a sugera că liderii din Cehoslovacia vor dezvolta un „comunism xenofob”. Praga însă, continuă să deplângă „sursele străine”, pe care le vede inspirând un reformism excesiv și nemulțumire.

În sfârșit, în RDG, conducerea SED a demonstrat, deja, în timpul crizei poloneze din 1981, că exploatarea animozităților tradiționale nu este un tabu pentru regim. O reluare a acestei deprinderi nu e de respins. Și nici nu e de neconceput că, într-o zi,

echipa conducătoare din Berlinul de Est nu va adopta o atitudine similară sovieticilor. Într-adevăr, niște tonuri moralizatoare ce amintesc de imaginea „trăntorilor poloni” din 1981 ar putea fi detectate în explicațiile furnizate de ideologul Otto Reinhold în iulie 1988, când a vorbit despre motivele pentru care RDG nu a urmat exemplul Moscovei. Economia sovietică, a spus Reinhold, a eșuat pur și simplu, iar URSS s-a trezit pe marginea crizei. Pe de altă parte, „nimeni nu poate afirma cu seriozitate

că suntem în aceeași situație”. „Comunismul xenofob” nu este probabil o formulă viabilă pentru liderii RDG, chiar și numai pentru că principalul lor adversar ideologic este tot german. Încercarea lui Honeker de a extinde Abgrenzung-ul de la stat la întreaga națiune, pretinzând că pe pământul german există două națiuni germane diferite, a fost abandonată, fiind considerată a fi destinată eșecului și nici nu sunt șanse să fie reluată. Deși Honeker poate insista asupra faptului că în țara sa

socialismul a fost construit „sub culorile RDG”, est-germanii uită cu greu că un sistem de departe superior funcționează în Republica Federală Germania sub aceiași culori.

Michael Shafir
Radio Europa Liberă (München) –
Raport al Secției de cercetare,
condusă de dr. M. Shafir.
Document din „Arhiva 1989”,
Universitatea Babeș-Bolyai,
Cluj-Napoca
(Traducere din limba engleză de
Eliza DUMITRESCU)

anunțuri

VĂNZĂRI

Semicursieră, aragaz, fotolii, casetofon auto, stupi, Mobra, piese Mobra, Moskvici 407, Fiat 850.

Videocasete, dubluradiocasetofon – sigilate, îmbrăcăminte, farduri, antenă, amplificator alimentator, coaxial.

Sufragerie stil vienez Biedermayer, oglindă ramă lemn sculptat, cărucior landou-sport, candelabru cristalin, haină enot 46-48.

Vând Fiat 850, perfectă stare, piese motor, caroserie (elemente), direcție, cutie viteze, bicicletă Pegas tandem.

Mobilă salon stil Empire originală, 8 piese, stare excepțională, birou stejar cu cristal, obiecte casnice, ornamentale, scule, paltoane, blănuri, diverse obiecte.

CUMPĂRĂRI

Dormitor natur, bucătărie corpuri suspendate, cuier, lustre, perfecte.

Cumpăr bicicletă nouă, gen Diamant, numai marcă străină sau minimotoare nouă străină.

Monument funerar marmură, greșie, mohair, perne pui, faianță.

Galle, plăci cutie muzicală, ursuleți plus vechi, figurine filde, jucării mecanice vechi, ceas buzunar cu melodie.

Cumpăr televizor color nou, casetă șters capete video, casete video sigilate.

ÎNCHIRIERI

Caut garsonieră semimobilată, chiria lunar, preferabil centru.

Ofer cameră mobilată, telefon, apropiere Gara de Nord.

Caut cameră intrare separată zona Magistrală.

PIERDERI

Pierdut servietă acte pe numele Badea Alex. Găsitorul bună recompență.

Întreprinderea Fabrica Montaj Ascensoare București, cu sediul în București, Șos. Giulești nr. 8, sector 6, anunță pierderea CEC-ului seria A. 42/026151 – 026200 cont. 463041702. Îl declarăm nul.

Pierdută pe 2 mai motan Norocel, tigrat gri-negru, vârful labelor albe, bot alb cu pată neagră. Recompensă bună.

Pierdut carnet marinar seria 18072 emis de Căpitania Portului Constanța pe numele Szakacs-Călin Bogdan. Îl declarăm nul.

Pierdută tichet verificare aragaz pe numele Drenea Marioara. Îl declarăm nul.

vremea

În țară, vremea a fost în general intabilă în vestul, centrul și nordul țării, unde cerul a fost mai mult noros și, în general, frumoasă în rest, cu cerul variabil.

S-au semnalat ploii, mai ales cu caracter de aversă, însoțite de frecvente descărcări electrice și izolat de grindină pe arii relativ extinse din regiunile vestice, centrale și nordice, și izolat în celelalte zone, îndeosebi în cursul după-amiezii. Cantitățile de apă au depășit, izolat,

25 de litri pe metru pătrat, mai ales în zona de munte. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile maxime s-au situat între 20 și 28 de grade, iar cele minime, între 10 și 20 de grade.

În București, vremea a fost în general frumoasă. Condiții de averse de ploaie și descărcări electrice în cursul după-amiezii. Temperatura maximă a zilei s-a situat în jurul valorii de 27 de grade, iar minima nopții, între 14 și 16 grade.

tv 1 iulie 1989

13:00 La sfârșit de săptămână. La treisprezece și cinci... Prefața emisiunii.

Orchestra Simfonică a Radioteleviziunii în concert. Dirijor Petre Sbarcea.

Reportaj din actualitatea socialistă a țării. Participare activă – sarcini onorate. Reportaj de Dumitru Căcoaveanu

Parada instrumentelor populare: fluietul

Desene animate

Cuvinte potrivite. Moment poetic cu: Gabriela Popescu și Ion Dichiseanu.

Balet în serial

Cinci minute la Muzeul Ceramicii și Sticlei

Din Filmoteca de aur tv

Telesport

Autograf pe... portativ: Mirela Voiculescu

Redactorii ediției: Marin Traian, Ana Potra

14:45 Săptămâna politică

15:00 Închiderea programului

19:00 Telegazeta

19:25 Sub tricor, sub roșu steag. Versuri patriotice, revoluționare

Redactor Lucia Chirilă

19:35 Teleenciclopedie

Redactori: Ioan Ionel, Ion Ruș

20:05 Steaua fără nume. Etapa a II-a. Emisiune-concurs de muzică ușoară

Prezintă Octavian Ursulescu

Regia artistică Anca Sandu

Realizator Titus Munteanu

21:00 Film artistic. Ultima întâlnire

Producție a studiourilor de televiziune din RD Germană. Premieră tv.

Cu: Otto Mellies, Ruth Reinecke, Hans-Michael Schmidt, Arno Wyzniewski, Stefan Lisewski, Gerald Schaal, Walter Plathe, Heide Kipp, Klaus Mertens, Renate Geissler, Helmut Schellhardt, Werner Godemann, Anghel Stoianov.

Regia Ursula Bonhoff

22:20 Telegazeta

22:30 Închiderea programului

SĂ RĂDEM CU EI

În muzeu era expus mărul lui Newton, în mărime naturală, alături de mărul lui Adam. (Revista arhivelor)

Fotbaliștii sunt de două feluri: de mare clasă și cu șapte clase plus facultatea. (Times)

Când te apleci în fața adevărului, înseamnă că adevărul este sub demnitatea ta. (Din însemnările unei sălcii de odinioară)

Li s-a sugerat cocorilor să zboare în linie dreaptă. (Oedip)

Urzica, nr. 770/1989

Pe gânduri

ORIZONTAL: 1) Mână forte – Lovitură de cap. 2) Punct de referință într-o viață de om. 3) Debutanți în lotul seniorilor – Arată ca un ogar! 4) Luptător african în armură. 5) Avantaj serviciu – Gol-gol. 6) Fruntea sus! 7) Râi și fără inimă! – Răspuns prompt la niște vorbe aruncate-n vânt – Miez de chiflă! 8) Un pictor ajuns la strămoșii săi – A produce tulburări nervoase. 9) Utimul loc la calificări. 10) Plasată la intrarea în studioul de radio și televiziune – Clipă de eternitate.

VERTICAL: 1) Fratele mai mic al lui Prâslea – Basma curată. 2) Contact bilateral – Protejat cu forțe proprii. 3) Local de observare! – Voce înaltă. 4) Date înscrise în buletin. 5) Cuvânt scos de la inimă. – Primul în muncă! 6) Manual de ridicarea greutății la stilul împins – Mica îtlegeră. 7) Ce-i în gușă și-n căpușă! – Tip de specialitate pentru operații estetice. 8) Grupare poetică – Urzite în spate. 9) A iubi până la moarte – Membru fondator al unor case memoriale. 10) Filă din trecutul nu prea îndepărtat – De partea cealaltă a geamlui.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Almanah Lucaefărul 1989

Event pentru Real Madrid

Finalul ediției 1988-1989 a Primei Division a adus al patrulea titlu consecutiv pentru Real Madrid. Totodată, „albi” au cucerit și Copa del Rey, trecându-și în palmares al patrulea event de până la acel moment.

Madridienii au totalizat 62 de puncte, cu 5 mai multe decât principala lor contracandidat, FC Barcelona. Deși erau deja campioni, jucătorii pregătiți atunci de Leo Beenhakker nu și-au pierdut concentrarea în ultima rundă și au învins cu 2-1 pe Valencia, cea care a ocupat în final locul al treilea.

Din postura de câștigătoare a titlului național, Real Madrid a obținut dreptul de a evolua în ediția '89-'90 a Cupei Campionilor Europeni. În Cupa Cupelor, Spania a trimis două echipe: Barcelona, ca și deținătoare a trofeului, și Valladolid, finalistă în Copa del Rey. Alte trei formații, Valencia, Atletico Madrid și Zaragoza, i-au reprezentat pe iberici în Cupa UEFA. La finalul

sezonului au retrogradat direct Murcia și Elche, iar Espanyol și Real Betis au ajuns în Segunda Division în urma unor partide de baraj.

Cu toate că Real Madrid și Barcelona au dominat clar campionatul, titlul de golgeter a revenit unui jucător de la Atletico Madrid, echipă clasată abia pe poziția a patra. Brazilianul Baltazar a marcat 35 de goluri, performanță care i-a adus în acel sezon și Gheata de Bronz a Europei. Pe următoarele locuri s-au clasat Hugo Sanchez (Real Madrid/27 goluri) și Julio Salinas (Barcelona/20 goluri). Sezonul 1988-1989 a fost primul, după 1985, în care atacantul mexican al madridienilor a ratat Trofeul Pichichi acordat celui mai bun marcător al campionatului. Hugo Sanchez a devenit de 5 ori golgeter între anii 1985 și 1990, marcând în total peste 150 de goluri.

În acea perioadă, nucleul de bază al formației campioane era „La Quinta del Buitre”, un grup format

din cinci jucători crescuți de Real Madrid. Alături de carismaticul Emilio Butragueno, poreclit El Buitre (Vulturul), din La Quinta mai făceau parte Manolo Sanchis, Martin Vazquez, Michel și Miguel Pardeza.

Cu acești jucători (mai puțin Pardeza, care a părăsit clubul în 1986), dar în plus cu Bujo, Camacho, Hugo Sanchez sau Bernd Schuster, Realul a făcut legea în fotbalul spaniol în a doua jumătate a anilor '80, reușind să câștige cinci titluri de campionat consecutiv. În Europa, La Quinta del Buitre a cucerit de două ori Cupa UEFA, în 1985 și 1986, însă nu a izbutit să se impună și în Cupa Campionilor. În 1989, Realul a fost spulberat de AC Milan în semifinalele celei mai importante competiții continentale, iar acest eșec l-a costat scump pe antrenorul Leo Beenhakker, care a fost demis de la cârmă, „albilor” la finalul sezonului, în ciuda succeselor pe plan intern.

Delia GOMOESCU

RESTITUIRI

Deținuții criticau politica română în materie de emigrare

Redat din limba română
Strict secret
Nr. 0053/2/30.03.1989
Ex. unic
Post nr. 3 Aiud
Cpt. Negriță Silviu

Adnotare: Atenție! Să nu i se permită acestui individ să facă propagandă și în detenție.
Semnează indescifrabil

„Iorgu”

Obiectivul se referă, în discuții, la faptul că și din alte țări se fac emigrări de persoane, însă nu este ca la noi. În țara noastră s-a dat decret ca cei care doresc să plece să plătească școlarizarea, să plătească tot.

Mai afirmă că aici nu judecă nimeni, totul se face fără judecată, de aceea lucrurile nu merg cum trebuie. După o scurtă pauză în discuție,

obiectivul spune: „Treptat-treptat se vor schimba lucrurile, se va renunța la politica asta pe care o facem noi”.

Intervine deținutul Părvu, care întreabă că, dacă se va schimba politica asta, atunci ce se va spune despre ea? Obiectivul afirmă că se va spune simplu că a fost o experiență, o experiență care n-a fost bună.

Mai spune că la un moment dat se va dovedi că actuala politică nu e eficientă.

Apoi obiectivul se referă la faptul că la ora actuală nu există nici un fel de coerență, în special din partea tineretului, dar nici din partea celorlalți, aceasta și datorită faptului că nu se câștigă. Nu li se dă posibilitatea oamenilor să câștige.

Redat VM./30.03.1989

Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Iuga, provenit din arhiva CNSAS

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Sistemele de irigații din județul Dolj dădeau mari rateuri

În actualele condiții, când nivelul precipitațiilor este neobișnuit de scăzut pentru această perioadă, economia națională a făcut și face eforturi deosebite spre a asigura energia, carburanții și lubrifiantii necesari, astfel ca apa din sistemele de irigații să fie pulsată zi și noapte pe suprafețele prevăzute. De altfel, pe baza cotelor de energie și carburanți repartizate pentru aducerea apei la rădăcinile plantelor, programele de udări au fost astfel stabilite, încât în prima urgență să se aplice o udare atât la păioase și la celelalte culturi înființate în toamnă, cât și pe terenurile însămânțate în primăvară, care nu dispun de umiditatea necesară. Cu tot efectul lor pozitiv, precipitațiile din ultima perioadă – ce-i drept, extrem de reduse – nu au putut acoperi nevoile din ce în ce mai ridicate de apă ale plantelor. Cu toate acestea, înfăptuirea programului de udări pe sisteme se află la următorul nivel: Dăbuleni – program 1.741 ha, realizat 1.671 ha; Segarcea: 860 – 775 ha; Șimnic: 86 – 66 ha; Giubega: 665 – 264 ha; Moțaței: 1.032 – 378 ha; Băilești: 820 – 453 ha; Zănoaga: 677 – 140 ha; Bărea: 602 – 63 ha. Fără a aprecia volumul mic de precipitații care au căzut, unitățile din perimetrul sistemelor de irigații Calafat și Măceșu n-au irigat nici măcar un hectar din cele 1.023 și, respectiv, 557 ha.

O situație care îngrijorează este cea care se menține – aproape de la începutul campaniei de irigații – în sistemul Amărăști, recunoscut în anii trecuți pentru rezultate notabile în înfăptuirea programului de udări. Este, prin urmare, cu totul de neînțeles de ce în ziua amintită au fost udade abia 300 din 1.151 programate. O analiză făcută de factori cu munci de răspundere de la nivelul județului scoate la iveală faptul că în multe unități din raza sistemului amintit au rămas neudate 659 ha din cauza, în principal, defi-

ciențelor organizatorice. După o zi de ploaie, formațiile de udători n-au revenit însă, cum era normal, în câmp să mute aripile de ploaie și astfel acestea au rămas pe pozițiile inițiale. Și în cadrul Sistemului de Irigații Giubega – dincolo de unele dificultăți determinate de întreruperea temporară a livrării energiei electrice – s-au semnalat deficiențe organizatorice legate, în principal, de activitatea formațiilor de udători, care nu sunt efectiv îndrumate și mai ales exigențelor.

În pofida repetatelor observații, urmate de indicații exprese de la nivelul județului, încă nu se acționează pretutindeni pentru intronarea desăvârșitei ordinii și discipline. Încă se mai întâlnesc hidranți deteriorați din cauza neglijenței unor mecanizatori. Conducerea sistemelor hidroameliorative au fost și sunt obligate să constituie formații speciale care să se ocupe cu remedierea unor defecțiuni produse din vina unor unități agricole de stat și cooperatiste și stațiuni pentru mecanizarea agriculturii. Se ignoră faptul că fiecare hidrant rupt se soldează cu scoaterea din funcțiune a unei aripi de ploaie. Deși încă din anii precedenți hidranții au fost vizibili marcați, spre a se putea observa de la distanță mare, mulți mecanizatori îi lovesc cu tractoarele, deteriorându-i într-o asemenea măsură, încât, uneori, pur și simplu, nu mai pot fi reparați. Nu există oare nici un ac de „cojocul” aceluia care, dând dovadă de totală lipsă de răspundere, își permite să producă pagubă avuției statului?

Din cele relatate trebuie să se tragă concluziile care se impun și să se ia măsuri ferme, astfel ca programul de udări să fie pretutindeni riguros îndeplinit, urmărindu-se ca instalațiile să funcționeze în cele mai bune condiții, atât ziua, cât și noaptea.

Înainte (jud. Dolj) nr. 13.687/1989

amintiri

SAPTE INVITATII

Pensiunea DUNAREA, autoservirea expres „I Mai”, restaurante „Sibiul Nou”, „La Turn” și „Transilvania”, crama „Sibiul Vechi” și cofetăria „Perla”, câteva unități cu servicii exemplare la care vă invită I.C.S.A.P.-Sibiu.